

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי. המערכת והמינהלה: תל אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 243386. תאריך: 136. מען מברקי: "עומפרם". מודפס ב"הדפוס החדש" בע"מ תל אביב, רח' בן-אבינודר. הפצה: "גד" בע"מ. גזופות: צינקהרפיה כספי" בע"מ. העורך הראשי: אורי אכנרי. העורך: אלי תבור. עורך תבנית: יוסף שגן. קרפת כתוב: נרות יהודאי. ראש המינהלה: אברהם פיטון. מח' המודעות: רפי זכרני. המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קרא ירי

לפעמים נדמה כי העולם הזה שוב אינו דרוש כדי למלא תפקיד מסויים שמילא במשך 28 השנים האחרונות: לשבור קטניות של השתקה. נדמה כי תופעה זו שוב אינה קיימת בישראל של 1978, וכי היא שייכת לי עידן אחר — העידן של זייד בן-גוריון וירושיו. או היה קל להשתיק כל דבר, די החושך לכנס את עורכי העיתונים היר מיים, להשביע אותם לגנוי ידיעה כלשהי בשם "האינטרס הלאומי" או "ביטחון המדינה" — הדבר נעשה. לעיתים קרובות החליטו העורכים, במקרים כאלה, להפעיל את הצנזורה הצבאית כדי לבצע את החלטתם — ובעיקר כדי לחסום את פיו של "השבועון המסויים", שמעולם לא השתתף בקשירת קשר כזה. במצב כזה היה העולם הזה נכנס לפי עולמו, שובר את קשריהשתקה בדרך זו או אחרת. הצלחנו תמיד, במקדם או במאוחר.

היסטוריה?

לא דווקא. כשבוע שעבר קרה דבר, המזכיר בצורה חותכת ומחיימת כי עדיין ניתן לקיים בארץ קשרהשתקה, וכי עדיין ישמור להעולם הזה תפקידו הישן: לשבור את הקשר.

הנה הסיפור: קבוצה של אנשים, שנפגשו במשך הר שנים עם סעיד חמאמי, נציג אש"ף בן-גוריון, ושהודעו לשמע הרצח הנתעב, החליטו לקיים ערב לזיכרו. הם לא התכוונו לאזכרה, גם לא להספד. הם רצו פשוט להיפגש, לספר על פגישותיהם עם האיש, להשוות רשמים, לתאר את דמותו. הכותרת היתה "חברים מספרים על פגישות עם סעיד חמאמי מ" ועמדו להשתתף באירוע שיב עה אנשים שנפגשו עם חמאמי במי רוצת השנים, מי יותר ומי פחות. היו אלה נוסף לי, חיים דרין, אמנון זיכרני, גדי יציב, דניאל עמית, שימחה פלפן ודוד שחם. הם שייכים לזרמים ולמיפ-לגות שונות.

בדרך הטבע פנו המארגנים אל בית סוקולוב, הבניין של אגודתהעיתונאים, שהוקם בכספי הציבור ושונו נערכים לי עיתים קרובות אירועים מסוג זה.

כאשר נתקבלה הפניה, הובאה לפני ועד אגודתהעיתונאים בתל-אביב.

בדרך כלל, השכרת אולם היא עניין שיי-גרת, ומנהל הבניין משכיר את אחד האולמות שלו תמורת התשלום המאיים. מדוע היה הפעם הנחל שונה? יש על כך שתי גרסאות. האחת אמרת שהל ועד במקרה היה בישיבה כאשר שת קבלה הפניה, והמזכירה החליטה להכניס פתק לישיבה. השניה אמרת שהיו חילוקי דעות בין יו"ר הוועד, שלמה שמגר, ובין המזכיר, מאיר בן-גור.

על כל פנים, הדבר הובא לפני הוועד, פרץ ויכוח סוער ביותר, כמה מחברי הוועד — ארבעה בסך הכל — הציעו לי השכיר את האולם לאירוע. כמו לכל אירוע

יידעו היטב במה המדובר. אנשי בניברית נהגו בליברליות נאה, הסכימו ברצון להשכרת האולם. האירוע נקבע, על כן, ליום החמישי שעבר, הדי תשלום עבור שכירתהאולם נמסר למנהל. בינתיים קרו דברים מוזרים בעיתור נוח. הודעה על אירוע כזה זוכה, בדרך כלל, במקום בולט בכלייתיקשורת. לא בכל יום מספרים אישיציבור ידעים על פגישות השאיות עם נציג ערבי בכיר, ולא כל שכן עם נציג פלסטיני. אפשר היה לצפות לכך שכל העיתונים יודיעו על האירוע העומד להתקיים, כל אחד על פי דרכו ובהתאם להשקפתו, וכי ידאגו מי ראש לסקור את האירוע בהרחבה.

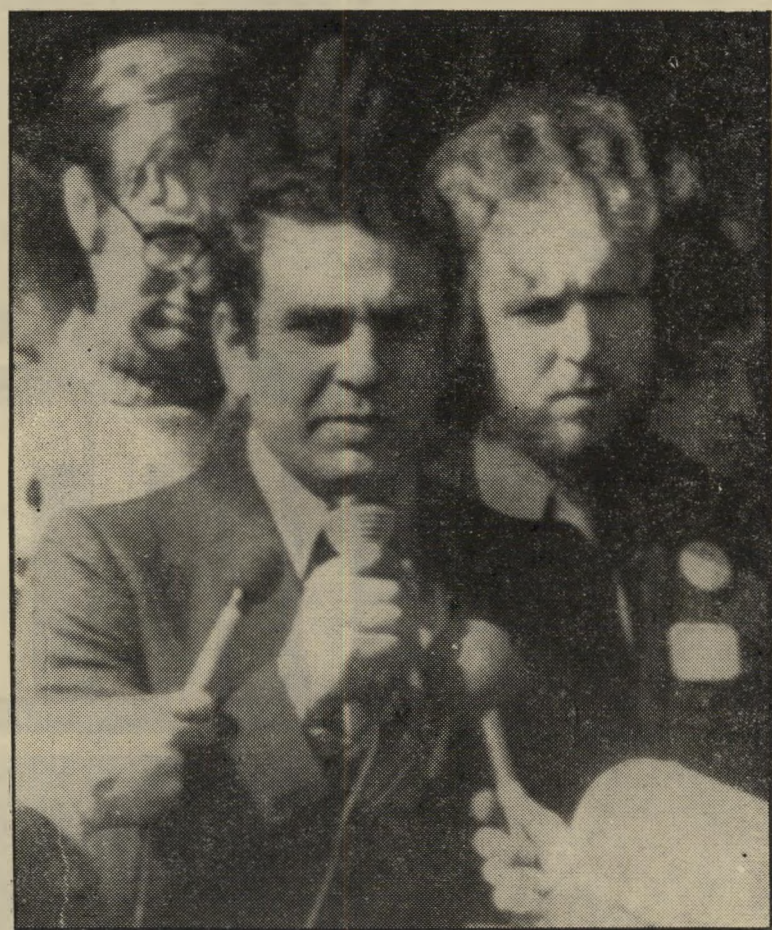
הנה, באורח פלא, ירד מסך של שתיקה על האירוע. אף עיתון אחד לא הזכיר שהוא עומד להתקיים. גם הרדיו הטלוויזיה התעלמו מן העניין כליל. היה זה כאילו דאג מוסד אלמוני להוציא הוראה מחייבת לכל עיתוני ישראל, מימין ומשמאל, לגנוי את המאורע. כך קרה שהידיעה הקטנה, שהופיעה במדור השקיף, ובגליון האחרון של העולם הזה (2106), היתה ההודעה היחידה על האירוע העומד להתקיים.

ביום החמישי האחרון, היום ש-

נקבע לאירוע, אירע דבר חריג מאד — אם להשתמש בלשון המעטה.

בבוקר התקשרו מנהלי בניברית באופן בהול עם מארגני הערב. הם הודיעו להם שהם החליטו לבטל את ההשכרה.

מה פיתאום? הסביר האיש המקומי: היר"ד הארצי של מוסד בניברית שמע על העניין, החליט לבטל את ההסכם ש-

סעיד חמאמי ז"ל קשר השתקה

נעשה עליידי המנהל התל-אביבי. אין בניברית מוכנים להשכיר אולם לערב המוקדש לאיש אש"ף.

היה זה כאילו פעל שוב מוסד אלמוני, בעל רזויות ארוכות מאד, ואליץ את יו"ר בניברית להפעיל צנזורה.

למארגנים לא היתה כל אפשרות להוי-דיע לקהל על ביטול האירוע. היתה חשש שמה יבואו מאות אנשים, בערב תקר, אל הבניין, וימצאו כי האירוע אינו מתקיים. לכן פנו המארגנים אל שידורי ישראל, ביקשו להודיע על הביטול. הם סיפרו לעורכי-החדשות את הסיפור.

נראה כי עורכי-החדשות היססו. אך כעבור כמה שעות, בשעה שלוש אחר-הצהריים, ניצח ההגיון העיתונאי. הם שידרו — פעם אחת — את הידיעה, כי

בניברית החליטו לבטל את האירוע. הם מסרו את הגירסה שנמסרה למארגנים — כי בניברית אינם מוכנים למסור אולם לאירוע המוקדש לאיש אש"ף, אך גם מסרו גירסה נגדית של בניברית.

ומהי גירסה זו? הפלא ופלא: בעלי-הבניין חששו שמה יהיו במקום מהומות, וזהו טענה צינית, המזכירה את המיש-טרים הפאשיסטיים היחזר-עלובים, גגון מישטרו של הואן פרן הוכרז-לשימצה בי ארגנטינה, פראנקו בספרד ועוד. אין צנזורה. אין איסור על דיעות חריגות. אין רדיפה של האופוזיציה. חס וחלילה, יש דמוקרטיה. ונהרס רק מפני מהומות.

אלא שהפעם לא היה שום איום כמי-ההמות. איש לא מחה על קיום הערב, איש לא איים על המארגנים. איש לא מסר הודעות-איום בכתב או בטלפון, יוק. הסכנה היתה כל-כזולה המצאה צינית של מנהיג בניברית.

הבה נכנים את העניין לפרופורציה.

הערב לא היה מוקדש ל"איש אש"ף", לדמוגו ניאו-נאצי, לעוכר-ישראל ושונאי-המדנייה.

הערב נועד לתאר את דמותו של אחד מלוחמייהשלום הדגולים במרחב, אדם שי-נרצח עליידי בני-בליעל מפני שהטיף לכריתת שלום עם ישראל ולהכרה בקיום המדינה.

מעטים האנשים בישראל שגילו אומץ-לב כה רב, במשך תקופה כה ארוכה, בי-מאבק על השלום בין שני עמי הארץ, כמו סעיד חמאמי. הרבה זמן לפני שא-נוואר אל-סאדאת הגה את יוזמתו התיסי-טורית, הטיף סעיד חמאמי לדרך זו. בניגוד לסאדאת, לא עמדו לרשותו שרותי-ביטחון, צבא ומישטרה, כדי לשי-מור עליו מכל מישמר.

אך מותר לשאול: מה היה קורה אילו העו מישעה, לפני שלושה חוד-שים בלבד, לערוך בתל-אביב ערב לכבוד-נוואר אל-סאדאת? האם לא היה נתקל באותה הומה של שינאה? האם לא היו מטיחים בפניו כי סאדאת הוא ניאו-נאצי, שונא המדינה הוומם להשמדה? האם לא היה אותו מוסד אלמוני מוסר את אותה הוראה אלמונית לעיתונים ולאולמות? מובן שכן. הווסים העלובים שגאו את המצרים אתמול, כשם שהם שונאים את הפלסטינים היום — הם יחללו את הפלס-טינים מחר, כשם שהם מהללים את סאדאת היום. אנשים קטנים, אנשים עלובים, שוטפי-מוח שהם עצמם אינם אלא קור-בנות של שיפתי-מוח.

מהו מפרת ההשתקה?

קל להסביר זאת. המוסד האלמוני, המח-ליט לקשור קשריהשתקה והדואג לבצעם, אינו מעוניין שהציבור הישראלי יידע כי יש באש"ף אנשים שוחררי-שלום, הנאבקים בתוך אירגונם ועמם למען שלום ישראלי-פלסטיני והכרה הדדית של שני העמים.

אותו מוסד מעוניין שיכירו בארץ את ג'ורג' חבש ואחמד ג'בריל, שיידעו כל מילה מטורפת היוצאת מפיהם. הוא גם דואג לכך, ידו ארוכה, אך אין הוא מעוניין שיכירו אנשים כמו סעיד חמאמי, עיסאם סארטאווי וחבריהם, אנשים המסכנים מזה שנים את חייהם במאבק למען השלום.

זהו קשרהשתקה, ואותו מוטל על העולם הזה לשבור.

כל עוד ממלא העולם הזה את תפי-קידו, אין לקשרהשתקה כוח שום סיכוי להצלחה. בעלייהמוימה יכלו למנוע קיום אירוע צנוע בתל-אביב, שהיה עשוי לזכור בסיקור בכלייתיקשורת הממלכתיים. בכך הם הצליחו. אבל הם לא יכלו למנוע בעד אחד מכלייתיקשורת החשובים בי-מדינה, העולם הזה, לפרסם בשבוע שעבר תיאור מפורט על חייו, פועלו ורדיעותיו של סעיד חמאמי. ואין הם יכולים למנוע את פרסום התאמת על מזימתהשתקה בעמדת זה.

מפתבר, איפוא, כי גם ב-1978 ישנה

בארץ אפשרות לקשור קשרהשתקה. מסתבר כי התפקיד לשבור קשרהשתקה כזה מטל עדיין על העולם הזה. חבל.

היינו מוותרים על תפקיד זה ברצון.

